

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КРИВОРІЗЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**ФАКУЛЬТЕТ № 2
(ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРАВА ТА
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)**

**КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИЦИПЛІН ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність
Шифр за ОПП: ОК 20

Мова навчання: українська

Кривий Ріг - 2024

Розробник:

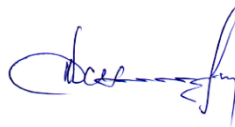
МАКАРЕНКО Олександр,

професор кафедри державно-правових дисциплін та безпеки життєдіяльності,
доктор юридичних наук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету №4 ДонДУВС

Протокол № 1 від 05.09.2024 р.

Завідувач кафедри



Руслан МИХАЙЛОВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Правоохоронна діяльність

«05» вересня 2024 р.

Гарант ОПП



Тимур ЛОСКУТОВ

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача
2024-2025	05.09.2024 р.	1	

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Мова навчання:	українська	
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Кількість кредитів:	4	
Загальна кількість годин:	120	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Рік підготовки:	2-й	2-й
Семестр:	3-й	3-й
Лекції:	20 годин	6 годин
Семінарські:	14 години	6 годин
Практичні:	16 годин	-
Самостійна робота:	70 годин	108 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: формування теоретичних і практичних знань щодо науки адміністративного права, вивчення її засад і основних правових інститутів, ознайомлення з предметом, методом, системою, базовими категоріями, завданнями, принципами галузі, формами й методами державного управління, ознайомлення з чинним законодавством у сфері публічного управління тощо.

Завдання дисципліни – формування необхідних знань про сукупність адміністративних норм, які регулюють суспільні відносини щодо забезпечення

органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування реалізації, відновлення та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі здійснення державного управління економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним розвитком держави.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, а також перелік дисциплін, вивчення яких у подальшому базуються на матеріалі даної дисципліни: «Філософія», «Конституційне право», «Теорія держави і права», «Юридичне документознавство».

Навчальна дисципліна є вихідною. Компетентності, сформовані під час її вивчення, в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін: «Адміністративна відповідальність», «Організація діяльності підрозділів Національної поліції України».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання							
	PH 2	PH 3	PH 8	PH 16	PH 17	PH 20	PH 22	PH 25
Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.	+							
Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності		+						
Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань			+					
Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень				+				
Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення					+			

нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави								
Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку						+		
Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою							+	
Знати особливості правового регулювання екологічної безпеки; визначати екологічні ризики та загрози національним інтересам в сфері забезпечення екологічної безпеки; визначати межі правосуб'єктності учасників правовідносин у сфері забезпечення екологічної безпеки								+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекц	семінари	практ	ср
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття та загальна характеристика адміністративного права	16	2	2	2	10
Тема 2. Норми адміністративного права та адміністративні правовідносини	18	4	2	2	10
Тема 3 Суб'єкти адміністративного права та адміністративних правовідносин	16	2	2	2	10
Тема 4. Органи державної виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	14	2	2	2	8
Тема 5. Державна служба в Україні. Види та правовий статус державних службовців	14	2	2	2	8
Тема 6. Принципи і форми державного управління. Методи державного управління	16	4	2	2	8
Тема 7. Адміністративна відповідальність	14	2	2	2	8
Тема 8. Законність і дисципліна в державному управлінні	12	2	-	2	8
Усього годин:	120	20	14	16	70

Назви змістових модулів і тем	Заочна форма				
	усього	у тому числі			
		лекц	семінари	практ	ср
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття та загальна характеристика	14	-	-	-	14

адміністративного права					
Тема 2. Норми адміністративного права та адміністративні правовідносини	18	2	2	-	14
Тема 3 Суб'єкти адміністративного права та адміністративних правовідносин	14	-	-	-	14
Тема 4. Органи державної виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	14	-	-	-	14
Тема 5. Державна служба в Україні. Види та правовий статус державних службовців	14	-	-	-	14
Тема 6. Принципи і форми державного управління. Методи державного управління	18	2	2	-	14
Тема 7. Адміністративна відповідальність	14	2	-	-	12
Тема 8. Законність і дисципліна в державному управлінні	14	-	2	-	12
Усього годин:	120	6	6	-	108

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття та загальна характеристика адміністративного права.

Загальна характеристика адміністративного права як навчальної дисципліни, як галузі права та як науки. Роль і місце адміністративного права у системі вітчизняного права. Предмет адміністративного права. Метод адміністративного права. Принципи адміністративного права. Система адміністративного права. Взаємозв'язок адміністративного права з іншими суміжними галузями права. Джерела адміністративного права та їх види. Систематизація адміністративного законодавства та її форми.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.

Поняття адміністративно-правової норми, її загальна характеристика та особливості. Мета і функції норм адміністративного права. Класифікація адміністративно-правових норм. Структура адміністративно-правової норми. Реалізація норм адміністративного права. Форми реалізації адміністративно-

правових норм (виконання, використання, додержання, застосування). Зміст і сутність основних вимог до застосування норм адміністративного права (законність, обґрунтованість, доцільність). Основні відмітні риси реалізації окремих видів адміністративно-правових норм.

Тема 3. Суб'єкти адміністративного права та адміністративних правовідносин

Поняття суб'єктів адміністративного права. Види суб'єктів адміністративного права. Органи публічної влади як суб'єкти адміністративно-правових відносин. Органи місцевого самоврядування. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Поняття адміністративно-правового статусу особи. Адміністративна правоздатність і дієздатність. Об'єднання громадян, як суб'єкти адміністративно-правових відносин. Особливості адміністративно-правового статусу, іноземців і осіб без громадянства, біженців.

Тема 4. Органи державної виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Поняття та ознаки адміністративного корупційного правопорушення. Ознаки корупційного правопорушення. Корупційні діяння як вид адміністративних деліктів. Склад корупційного правопорушення. Класифікація адміністративних корупційних правопорушень. Корупційні адміністративні правопорушення, які здійснюються шляхом дії. Корупційні адміністративні правопорушення, які здійснюються шляхом бездіяльності. Кваліфікуючі ознаки корупційних правопорушень. Прості і складні адміністративні корупційні правопорушення. Характеристика адміністративних стягнень за вчинення адміністративних корупційних правопорушень. Загальні правила накладення стягнень за вчинення адміністративних корупційних правопорушень. Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність

Тема 5. Державна служба в Україні. Види та правовий статус державних службовців

Правові засади організації та діяльності державної служби в Україні. Законодавство України про державну службу. Принципи державної служби. Поняття «державний службовець» і «посадова особа», їх відмінності. Державні службовці як суб'єкти адміністративно-правових відносин. Особливості правового статусу державних службовців. Посади, що належать до публічної служби. Обмеження щодо публічної служби. Поняття та види категорій державних службовців. Поняття та види рангів державних службовців. Класифікація посадових осіб. Порядок проходження публічної служби. Сутність ротації. Патронатна служба та її особливості. Дипломатична служба та її специфіка.

Тема 6. Принципи і форми державного управління. методи державного управління

Поняття і сутність функції управління і методу управлінського впливу на суспільні відносини. Сутність організації управління. Принципи публічного управління. Поняття форм управлінської діяльності та їх види. Правотворча і правозастосовна форми управлінської діяльності. Правові та неправові форми здійснення публічної влади.

Акти публічного управління. Нормативні та індивідуальні акти управління і порядок їх видання. Поняття і призначення адміністративного договору. Суб'єкти адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Порядок проведення організаційних заходів. Здійснення матеріально-технічних операцій. Поняття сутності та видів адміністративно-правових методів. Методи переконання, заохочення, примусу. Співвідношення переконання, заохочення і примусу в державному управлінні

Тема 7. Адміністративна відповідальність

Визначення корупційних злочинів у кримінальному законодавстві. Взаємозв'язок корупції з іншими формами злочинності, зокрема організованою й економічною злочинністю Група корупційних злочинів у кримінальному законодавстві України як конвенційне посягання. Ознаки корупційних злочинів. Родові об'єкти корупційних злочинів. Склад корупційного злочину. Види корупційних злочинів. Відповідальність за корупційні кримінальні правопорушення

Тема 8. Законність і дисципліна в державному управлінні

Поняття та особливості реалізації принципу законності в державному управлінні, умови його забезпечення. Поняття «дисципліна» і «законність», їх загальна характеристика та класифікація способів їх забезпечення. Поняття режиму законності в державному управлінні. Політичні, економічні й організаційні гарантії забезпечення законності.

Поняття контролю в державному управлінні, його призначення та види. Система органів, що здійснюють контроль за дотриманням законності у державному управлінні. Повноваження суб'єктів публічної влади у сфері забезпечення законності. Державний контроль: мета, сутність, класифікація видів, співвідношення з наглядом та моніторингом. Види контрольної діяльності.

Поняття нагляду в публічному управлінні. Повноваження органів прокуратури відповідно до Закону України «Про прокуратуру» щодо забезпечення законності. Нагляд органів прокуратури за дотриманням законності та його види. Форми реагування органів прокуратури на порушення законодавства України. Адміністративна відповідальність державних службовців. Дисциплінарна відповідальність.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

Форма навчання	Робота на семінарських заняттях	Самостійна робота	Екзамен	Разом
денна форма навчання	40	20	40	100
заочна форма навчання	20	40	40	100

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

для денної форми навчання

$$AP = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

для заочної форми навчання

$$AP = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

При оцінюванні заліку/екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім

обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

- 1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;
 1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);
 1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;
 2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.
 Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Базові

1. Загальне Адміністративне право. Навчальний посібник Р.С. Мельник, В.М. Бевзенко / За ред.. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.

2. Адміністративне право України. Курс лекцій: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.. / за ред. В.В. Коваленка. 2013. 872 с.
3. Адміністративне право України. Курс лекцій : підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.. / за ред. В.В. Коваленка. 2012. 809 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
5. Мельник Р.С. Система адміністративного права України : монографія / Р.С.Мельник. Х. : Вид-во Харківського національного університету внутрішніх справ, 2010. 398 с.
6. Методика оцінки якості надання електронних послуг в системі публічного адміністрування (науково-практичні рекомендації) / О. В. Булгакова, К. О. Нестеренко, Н. М. Скляр та ін. Львів : Видавець Марченко Т. В., 2022. 76 с.
7. Методика регулювання та контролю осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту (науково-практичні рекомендації) / К. О. Нестеренко, О.В. Булгакова, П. Д. Каминський, А.М. Лелеко. Львів : Видавець Марченко Т. В., 2022. 46с.

Додаткова література

1. Джафарова М.В. Загальна характеристика заходів процесуального примусу, які застосовуються в адміністративному судочинстві. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3. С. 143-147.
2. Джафарова М.В. Принципи адміністративного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект . Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Юридичні науки. 2019. Вип. 1. С. 54-57.
3. Джафарова М.В. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 2. С. 90-94.
4. Жидецька В.В. Про стадії нормотворчої діяльності міністерства. Часопис Київського університету права. 2015. № 4. С. 101-107.
5. Зеленіна С.М. Особливості провадження за зверненнями громадян в органах внутрішніх справ України. URL: http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo02/part_3/18.pdf
6. Косіонов С. Функції і принципи державного контролю. Право України. 2015. № 6. С. 179-184
7. Корнута С.М. Суб'єкти дисциплінарного провадження щодо державного службовця: критерії ви значення та необхідність законодавчого закріплення. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3876/Kornuta%20Subekti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

8. Муза О.В. До питання про місце правових актів управління в адміністративному процесі України. URL: file :/// C :/ Users / User / Downloads / Nzizvru _2013_5_21.pdf

9. Муратова Д.Б., Найчук Г.О. Актуальні питання адміністративного судочинства в Україні . Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 4. С. 100-102.

10. Погрбеньяк М. Особливості юридичної конструкції та суті правовідносин представництва в адміністративному судочинстві: компаративістський аспект. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 2. С. 108-114.

11. Пчелін В. Треті особи як суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин. URL: http://vjhr.sk/archive/2016_3/24.pdf

12. Словник базової термінології з адміністративного права : [навч. посіб.] / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – К. : Істина, 2010. 240 с.

13. Хатнюк Ю.А., Кіцул Ю.С. Поняття та особливості дозвільного провадження. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2018. Вип. 48. Том 2. С. 20-23.

14. Хлібороб Н. Запровадження електронного адміністративного судочинства в Україні: інновації та перспективи. Право України 2018. № 2. С. 102-117.

15. Цвіркун Ю. Оскарження рішень, дій або бездіяльності Центральної виборчої комісії щодо встановлення нею результатів виборів чи всеукраїнського референдуму за новою редакцією Кодексу адміністративного судочинства України . Право України. 2018. № 2. С. 148- 163.

16. Чорна В.Г., Красносельська Л.С. Особливості провадження за зверненнями громадян. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/6_2016/part_2/27.pdf

17. Шоптенко С.С. Проблеми нормативно-правового регулювання проваджень за скаргами громадян в органах Національної поліції України. URL: http://pap.in.ua/6_2017/88.pdf

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

4. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

5. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94>

6. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96>.

7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-вр#Text>.

8. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 01.12.1998 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14>.

9. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

10. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

12. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

13. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

15. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

16. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 р. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19>.

17. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р/. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.

19. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

20 Про правовий режим надзвичайного стану від 16.03.2000 р. Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України - – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Офіційний сайт Президента України – URL: <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України - URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Офіційний сайт Конституційного Суду України – URL: <http://www.ccu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Єдиний державний реєстр судових рішень – URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
7. Офіційний сайт Європейський Суд з прав людини – URL: http://www.coe.int/t/r/human_rights_court
8. Інформаційно-пошукова система по законодавству – URL: <http://LEGAL.com.ua>